Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

TER BESLUITVORMING
Aan: SOE

Onderwijspersoneel en Primair Onderwijs

Van

Datum
20 augustus 2026

Referentie
65854024

Bijlagen

nota

Ntb. Kamerbrief Publieke AI-voorziening

Aanleiding

- (Generatieve) AI wordt steeds vaker gebruikt in het funderend onderwijs, zowel door leerlingen en leraren als door ander onderwijspersoneel. Scholen hebben behoefte aan meer grip op en ondersteuning bij het verantwoord gebruik van AI.
- De motie van de leden Rooderkerk (D66) en Moorman (Pro) vraagt om vóór de begrotingsbehandeling een voorstel voor een publieke AI-voorziening naar de Kamer te sturen.[1] Met deze brief geeft u hier invulling aan.
- De brief informeert de Kamer over de beoogde voorziening, de beschikbare middelen en de vervolgstappen richting een plan van aanpak eind 2026.

Gevraagd besluit

- U wordt geadviseerd akkoord te gaan met verzending van bijgevoegde Kamerbrief over de publieke AI-voorziening voor het funderend onderwijs aan de Tweede Kamer.

Kernpunten

- De publieke AI-voorziening moet scholen meer grip geven op AI-gebruik en publieke waarden als privacy, veiligheid en transparantie borgen. Scholen bepalen daarin zelf welke AI-modellen en toepassingen zij beschikbaar stellen.
- Kennisnet verkent met onder andere SURF, NOLAI en SIVON hoe de voorziening kan worden ingericht, zoveel mogelijk voortbouwend op bestaande publieke infrastructuur en expertise.
- Het kabinet heeft vanaf 2027 structurele middelen beschikbaar gesteld voor de ontwikkeling van een publieke AI-voorziening voor het funderend onderwijs. In 2027 gaat het om € 10,7 miljoen en structureel om € 7,4 miljoen.
- Het streven is in 2027 te starten met de realisatie en in 2028 te starten met het gebruik.
- De voorziening is onderdeel van de bredere aanpak voor AI en digitalisering in het funderend onderwijs, die wordt uitgewerkt in het regieplan digitalisering funderend onderwijs.

[1] Kamerstukken II 2025/26, 32 034, nr. 79

Toelichting

Context en noodzaak

- (Generatieve) AI wordt gebruikt in het funderend onderwijs, door zowel leerlingen als leraren. Veel gebruikte toepassingen, zoals algemene AI-chatbots, zijn niet specifiek voor het onderwijs ontwikkeld.[2][3]
- Dit stelt scholen voor vragen over onder meer datagebruik, de werking van AI-modellen en de voorwaarden van aanbieders. Tegelijkertijd zijn beleid, richtlijnen en kennis over verantwoord AI-gebruik nog in ontwikkeling. De Monitor Digitalisering Onderwijs 2025 laat zien dat AI bij meer dan de helft van de scholen nog niet in het beleid is opgenomen en dat slechts een klein deel richtlijnen voor het gebruik ervan heeft opgesteld.[4]
- Ook de kennis en vaardigheden van leraren vormen een aandachtspunt: volgens TALIS 2024 geeft 80% van de Nederlandse leraren, die AI niet hebben gebruikt, aan onvoldoende kennis en vaardigheden te hebben om AI in het onderwijs te gebruiken.

Draagvlak

- Tijdens het rondetafelgesprek met de Tweede Kamer over AI in het funderend onderwijs op 1 april 2026 wezen onder meer PO-Raad, Kennisnet, SIVON, Npuls, het Kalsbeek College op het belang van meer publieke regie en landelijke kaders. Kennisnet en SIVON noemden daarbij specifiek een publieke AI-hub of AI-voorziening voor het funderend onderwijs.
- Hoogleraar Onderwijs en AI Inge Molenaar pleitte daarnaast voor een nationale educatieve AI-oplossing die publieke en onderwijskundige waarden borgt.
- Ook de AOb vraagt in hun position paper OCW om regie te nemen en te investeren in publieke Nederlandse en Europese AI-tools.
- In de Kamer dienden Rooderkerk (D66) en Moorman (Pro) een motie in voor een veilige publieke Nederlandse AI-voorziening voor het onderwijs.
    - De Kamer heeft gevraagd hierover vóór de begrotingsbehandeling te worden geïnformeerd. Daarom wordt deze Kamerbrief voorafgaand aan de begrotingsbehandeling aan de Kamer gestuurd.

Financieel

- In de beleidsbrief 2026-2030 wordt een totaalreeks genoemd voor 'Randvoorwaarden onderwijs en professionalisering onderwijspersoneel op teamniveau'.
- Hoewel een publieke AI-voorziening voor het funderend onderwijs geen specifiek onderdeel was van het CA, heeft u ervoor gekozen om daarvoor te prioriteren vanuit het onderdeel 'Randvoorwaarden onderwijs en professionalisering onderwijspersoneel op teamniveau'.
- De middelen zijn als volgt onderverdeeld:

[2] OECD (2025), TALIS 2024, Country notes: Netherlands.
[3] OECD (2026), *PISA 2025 Results (Volume I): Netherlands*.
[4] Kennisnet, PO-Raad en VO-raad (2025), *Monitor Digitalisering Onderwijs 2025*

	2027	2028	2029	2030	2031	struc.
AI-hub scholen via Kennisnet	10.701	8.376	8.323	9.750	9.750	7.400

Juridisch

- Bij de inrichting worden voorwaarden rond privacy, veiligheid, transparantie en datagebruik centraal geborgd.
- Het bestaande AI-toetsingskader van SIVON ondersteunt daarbij de vertaling van de Europese AI-verordening naar de onderwijspraktijk.

Uitvoering en vervolg

- In de tweede helft van 2026 worden de technische inrichting, behoeften en het draagvlak verder onderzocht en worden proof-of-concepts met schoolbesturen uitgevoerd.
- Eind 2026 volgt een plan van aanpak met inrichting, fasering, randvoorwaarden en rolverdeling. Dit plan van aanpak wordt conform de toezegging tijdens het commissiedebat digitalisering, leermiddelen en ondersteuningsstructuur van 9 april 2026[5] Tweede Kamer verstuurd.
- Het streven is in 2027 te starten met de realisatie en de voorziening in 2028 operationeel beschikbaar te hebben.

Regieplan

- De publieke AI-voorziening is onderdeel van de bredere publieke regie op digitalisering en AI.
- In het regieplan digitalisering funderend onderwijs, dat eind 2026 naar de Kamer wordt verstuurd, wordt onder andere verder uitgewerkt onder welke voorwaarden AI verantwoord kan worden ingezet en hoe professionalisering wordt ondersteund.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

[5] Kamerstukken II 2025/26, 32 034, nr. 81.